

Naturvårdsverket

Vår referens/dnr:

S-6-2019

Annica Ryegård

Annica.ryegard@naturvardsverket.se

# Tidsbegränsade miljöbalkstillstånd

## Inledning

Naturvårdsverket har i sitt projekt "Uppdaterade miljöbalkstillstånd" inbjudit näringslivsorganisationer att lämna synpunkter på de tankar man har rörande möjligheterna att öka användningen av tidsbegränsade miljötillstånd. Svenskt Näringsliv vill därför, efter samråd med branschorganisationer, lämna följande kommentarer. I övrigt hänvisar Svenskt Näringsliv till yttranden från branschorganisationerna, som exempelvis Ikem, Jernkontoret, Skogsindustrierna, och SBMI.

Svenskt Näringsliv anser att tillstånd enligt miljöbalken inte bör tidsbegränsas i högre utsträckning än vad som sker idag. Det skulle försvåra investeringarna i ny teknik och är inte i enlighet med syftet med reglerna i miljöbalken.

## Behovet av en ändring

I sin fördjupade utvärdering av miljömålen 2019 anförde Naturvårdsverket att tidsbegränsade tillstånd borde användas mer än vad som sker och hänvisade till propositionen till miljöbalken. Man anförde också att domstolarna inte dömer i enlighet med de intentioner som verket menar finns.

"I propositionen till miljöbalken framfördes att tillstånd i ökad utsträckning ska kunna meddelas för begränsad tid, och att det framför allt ska gälla stora verksamheter som har en kraftig miljöpåverkan."

"Vid en genomgång av beslut och domar konstaterades att i de fall verksamheter tidsbegränsas så rör det framförallt mindre omfattande verksamheter. Det är inte i linje med miljöbalkens förarbeten. Därför

behövs en förändring så att omprövning och tidsbegränsning av tillstånd motsvarar lagstiftarens intentioner.”

Av propositionen framgår att lagstiftaren genom miljöbalken införde en ökad möjlighet att tidsbegränsa tillstånd. Det krävdes nämligen särskilda skäl enligt den tidigare miljöskyddslagen för att föreskriva en tidsbegränsning.

Regeringen anförde att det kunde vara lämpligt med tidsbegränsning *även* för stora verksamheter. Påståendet att tidsbegränsade tillstånd ”framför allt” ska användas på stora verksamheter är således inte i överensstämmelse med ordalydelsen i propositionen. Snarare tycks syftet ha varit att det främst ska tillämpas på mindre verksamheter, alltså helt i enlighet med hur praxis utvecklats.

Till detta kommer att IED-lagstiftningen träffar de stora verksamheterna vilket medför att man omfattas av de så kallade BREF:arna där såväl tekniker som utsläppsnivåer beskrivs. Dessa BREF:ar uppdateras regelbundet. Behovet av att pröva om stora anläggningar har därför snarare minskat sedan miljöbalkens tillkomst.

Tillsynsmyndigheterna har dessutom redan idag möjligheten att påkalla en omprövning. Svenskt Näringsliv har svårt att betrakta det som ett ”systemfel att ansvaret för omprövning har lagts på myndigheterna”, vilket Naturvårdsverket anför. Snarare är det en högst rimlig, och av lagstiftaren eftersökt, uppdelning av ansvaret och arbetsbördan. Det ligger dessvärre nära till hands att misstänka motivet för en förändring är att man anser att det vore bekvämt med en ordning där alla verksamheter automatiskt skulle behöva komma till myndigheterna för en bedömning.

## Förutsebarhet och trygghet

Behovet av omställning i samhället för att möta klimatutmaningar och andra miljö- och resursanknutna utmaningar är väl kända. Denna omställningen kommer dock inte att kunna ske utan företagen. Om de ska kunna vidta de, många gånger stora, investeringar som kommer att krävas behöver de rätt förutsättningar. Det kräver långsiktighet och trygghet i regelsystemet.

Redan idag uttrycker verksamhetsutövarna en stark oro över osäkerheten i miljötillståndsärenden. Ett införande av tidsbegränsade tillstånd skulle förstärka osäkerheten och riskerar därmed att få negativa konsekvenser på investeringsviljan.

Svenskt Näringsliv har också i kontakter med företag fått veta att tidsbegränsade miljötillstånd kan vara, och har varit, en "deal breaker" i förhandlingarna om miljötillstånd, något som alltså skulle förhindra investeringar i nya verksamheter i Sverige.

### Ökade handläggningstider

Redan idag är systemet för att pröva miljötillstånd enligt balken hårt ansträngt. Under de närmaste åren kommer också den omprövning av vattenkraften, som ska ske, öka belastningen ytterligare. Ökningen av antalet vattenmål beräknas dubblas. Till detta kommer ett ökat investeringsbehov, vilket skulle spä på antalet mål och ärenden.

Ett system där samtliga tillståndsgivna verksamheter ska provas regelbundet utöver vad som redan sker genom olika krav men också av verksamhetsskäl, skulle binda resurser inte bara på prövningsmyndigheterna utan även på de övriga myndigheter som förväntas engagera sig i processerna. Det är osannolikt att detta inte skulle förvärra de långa handläggningstiderna högst avsevärt.

Risken med tidsbegränsade tillstånd är med andra ord att de skulle motverka sitt eget syfte, att åstadkoms förnyelse i näringslivet.

Stockholm 2019-10-14

Nicklas Skår